

Предмет Правилника

Члан 1

Овим правилником утврђују се ближи услови за остваривање наставе на даљину у основној школи, и то: циљеви, задаци, услови за остваривање, организација и начин остваривања образовно-васпитног рада, начин осигурања квалитета и вредновање постигнућа ученика који стичу основно образовање наставом на даљину.

Члан 2

Основна школа (у даљем тексту: школа) може да организује наставу на даљину као посебан облик рада, на начин и под условима утврђеним овим правилником.

Члан 3

Настава на даљину, у смислу овог правилника, јесте посебан облик образовно-васпитног рада којим ученици стичу основно образовање и васпитање на начин који обезбеђује остваривање прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа, тако што један део прописаног плана и програма наставе и учења усвајају путем наставе коју установа основног образовања и васпитања организује користећи савремене информационо-комуникационе технологије за учење, и то у ситуацијама у којима ученик није у могућности да похађа редовну наставу, непосредно у простору школе.

Настава на даљину организује се за ученика школе и обухвата наставу и друге облике организованог рада индивидуално, у групи или одељењу.

Други облици организованог рада из става 2. овог члана су: допунска настава, додатна настава и припремна настава.

Настава на даљину може да се остварује и у складу са индивидуалним образовним планом, у складу са законом.

Члан 4

Школа у случају непосредне ратне опасности, ратног стања, ванредног стања или других ванредних ситуација и околности, може да организује образовно-васпитни рад путем наставе на даљину и за све ученике школе у складу са посебним програмом и ресурсима школе.

Посебан програм

Члан 5

Посебан програм из члана 4. овог правилника припрема Завод за унапређивање образовања и васпитања, на основу иницијативе министарства надлежног за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: Министарство), а у складу са законом којим се уређују основи система образовања и васпитања (у даљем тексту: Закон).

Посебан програм садржи:

- дужину трајања часа;
- препоруке за организацију наставе;
- неопходне садржаје у складу са планом наставе и учења, који обезбеђују остваривање прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа;
- дидактичко-методичко упутство за остваривање садржаја;
- период остваривања прописаних садржаја.

Циљ и задаци организовања наставе на даљину

Члан 6

Циљ организације наставе на даљину је повећање обухвата деце и ученика основним образовањем и васпитањем и повећање доступности и квалитета основног образовања и васпитања.

Задаци организовања наставе на даљину су:

- обезбеђивање образовно-васпитног рада организацијом наставе на даљину;
- пружање додатне образовне подршке ученицима и родитељима, односно другим законским заступницима (у даљем тексту: родитељ) у складу са њиховим потребама;
- превазилажење просторних, временских, социјалних, економских и других ограничавајућих фактора у образовно-васпитном процесу;
- развој мотивације за учење и оспособљавање ученика за самостално учење и примену знања;
- примена различитих метода и техника учења које одговарају индивидуалним карактеристикама и потенцијалима сваког појединог ученика;
- укључивање стручњака различитих профила у образовно-васпитни процес, који могу својим радом да допринесу свестраном и квалитетном образовању и васпитању ученика;
- коришћење разноврсних облика и метода наставе и учења усмерених на активно учење и ученика;
- примена различитих метода рада у сврху омогућавања веће индивидуализације наставе, било да је реч о талентованим и обдареним ученицима или о ученицима који имају сметње у развоју и тешкоће у раду;
- коришћење система за управљање учењем и других алата из спектра информационо-комуникационих технологија.

Право на наставу на даљину

Члан 7

Родитељ има право да свом детету омогући стицање основног образовања и васпитања наставом на даљину.

Члан 8

Право на стицање образовања наставом на даљину има ученик основне школе, који из оправданих разлога није у могућности да непосредно стиче образовање присуством у школи у коју је уписан.

Право на стицање образовања наставом на даљину има ученик који:

- је активан спортиста;
- је ученик музичке и/или балетске школе;
- живи у месту где је лоша инфраструктура, што отежава долазак у школу (нарочито у зимском периоду);
- због пословних обавеза родитеља привремено одлази у иностранство.

Настава на даљину организује се за ученика који није у могућности да непосредно стиче образовање присуством у школи по правилу за целу школску годину.

Настава на даљину може да се организује и у току школске године за период који није краћи од три недеље, у складу са потребама ученика.

У случају непосредне ратне опасности, ратног стања, ванредног стања или других ванредних ситуација и околности образовно-васпитни рад путем наставе на даљину може да се организује за све ученике школе у периоду у којем не постоје услови за непосредно стицање образовања у простору школе.

Члан 9

Родитељ је дужан да писмено обавести школу у којој дете стиче основно образовање и васпитање, до краја текуће наставне године, о намери да се за његово дете следеће школске године организује настава на даљину, односно да школи поднесе захтев за одобрење стицања образовања/наставе на даљину.

Родитељ у захтеву, поред осталог наводи и дужину трајања организације наставе на даљину.

Уз захтев родитељ, доставља документацију којом се доказује потреба организовања наставе на даљину:

- 1) копију документације којом доказује да је дете активан спортиста;
- 2) копију документације којом доказује да је дете ученик музичке и/или балетске школе;
- 3) копију документације којом доказује да је услед неадекватне инфраструктуре у месту где живе угрожена безбедност детета на путу до школе (нарочито у зимском периоду);
- 4) копију документације којом доказује да дете због пословних обавеза родитеља привремено одлази у иностранство;
- 5) осталу документацију којом се доказује оправданост поднетог захтева, као и доказе о постојању услова за остваривање наставе на даљину (расположиви ресурси - рачунар, лаптоп и друго).

Члан 10

Директор школе после поднетог захтева родитеља, прибавља мишљење стручне комисије (у даљем тексту: комисија).

Чланове комисије именује директор школе. Комисија се састоји од три члана и по правилу је чине: одељењски старешина, стручни сарадник и секретар.

Подршку раду комисије, нарочито у процени расположивих ресурса, пружа лице које поседује одговарајуће образовање, знања и вештине у области информационо-комуникационих технологија.

Комисија, након увида у захтев, даје мишљење о оправданости захтева, имајући у виду најбољи интерес ученика.

Комисија доставља своје мишљење о оправданости захтева родитеља за стицање наставе на даљину, у року од седам дана од дана подношења захтева.

Директор школе доноси одлуку о стицању основног образовања и васпитања наставом на даљину.

Одлуком о стицању основног образовања и васпитања наставом на даљину утврђује се који разред ученик завршава, као и време и начин полагања испита у складу са планом и програмом наставе и учења.

Одлука из става б. овог члана доставља се у писменом облику родитељу ученика у року од три дана од њеног доношења.

Члан 11

Одељењски старешина у сарадњи са члановима стручног већа за разредну наставу, односно одељењски старешина у сарадњи са члановима стручног већа за области предмета припрема план активности за остваривање наставе на даљину за ученика.

План активности садржи:

- план наставе и учења;
- преглед расположивих ресурса;
- распоред образовно-васпитних активности на недељном нивоу;
- начин праћења и вредновања постигнућа ученика;

- начин праћења остваривања плана активности.

Одељењски старешина/наставник разредне наставе на основу праћења и вредновања постигнућа ученика сачињава извештај о чему обавештава одељењско веће на крају класификационог периода.

Члан 12

У случају непосредне ратне опасности, ратног стања, ванредног стања или других ванредних ситуација и околности одлуку о остваривању образовно-васпитног рада путем наставе на даљину доноси министар надлежан за послове образовања и васпитања.

Школа у складу са одлуком из става 1. овог члана и чланом 5. овог правилника припрема план активности.

Члан 13

Приликом израде плана активности школа посебно узима у обзир, сопствене ресурсе и ресурсе ученика. План активности у случају непосредне ратне опасности, ратног стања, ванредног стања или других ванредних ситуација и околности је саставни део Годишњег плана рада школе.

План активности садржи:

- план наставе и учења;
- преглед расположивих ресурса;
- распоред образовно-васпитних активности на недељном нивоу;
- начин праћења и вредновања постигнућа ученика;
- начин праћења остваривања плана активности.

Саставни део плана активности из става 3. овог члана је и начин остваривања наставе путем учења на даљину за ученике који не располажу потребним материјалним ресурсима.

Саставни део плана активности из става 3. овог члана је и начин пружања додатне подршке за ученике којима је то потребно.

Члан 14

Начин остваривања и организовања образовања/наставе на даљину обезбеђује школа у сарадњи са родитељем.

Наставу на даљину изводи наставник школе у коју је ученик уписан.

Наставник из става 2. овог члана који изводи наставу дужан је да води евиденцију у складу са Правилником којим се уређује садржај и начин вођења евиденције и издавање јавних исправа.

Члан 15

Ученик који стиче образовање наставом на даљину може да се укључи повремено и у непосредни рад одељења чији је ученик, а на основу одлуке директора школе.

Праћење и вредновање постигнућа и напредовања ученика који остварује образовно-васпитни наставом на даљину

Члан 16

Праћење и вредновање постигнућа и напредовања ученика који стиче образовање на даљину остварује се у складу са прописима којима се уређује оцењивање ученика у основном образовању и васпитању.

Евиденција

Члан 17

Школа води евиденцију образовно-васпитног рада са ученицима који остварују образовно-васпитни рад путем наставе на даљину у складу са законом.

Завршна одредба

Члан 18

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењује се почев од школске 2020/2021. године.

Stručni komentar

KOMENTAR PRAVILNIKA O BLIŽIM USLOVIMA ZA OSTVARIVANJE I NAČIN OSIGURANJA KVALITETA I VREDNOVANJE NASTAVE NA DALJINU U OSNOVNOJ ŠKOLI - "Sl. glasnik RS", br. 109/2020

- U primeni od 1. septembra 2020. godine. Organizovanje nastave na daljinu na pismeni zahtev roditelja. Organizovanje nastave na daljinu u slučaju neposredne ratne опасности, ratnog stanja, vanrednog stanja ili drugih vanrednih situacija i okolnosti •

Чланом 38а Закона о основном образовању и васпитању ("Sl. glasnik RS", br. 55/2013, 101/2017, 10/2019 i 27/2018 - dr. zakon - dalje: Zakon) propisano je da roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik **može da se opredeli da njegovo dete osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje stiče nastavom na daljinu**. Zakonski uslov za ostvarivanje prava jeste da roditelj podnese pisani zahtev za organizovanje nastave na daljinu školi u kojoj njegovo dete stiče osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje **do kraja nastavne godine za sledeću školsku godinu**. Konačno, stavom 7. istog člana propisano je da bliže uslove za ostvarivanje i način osiguranja kvaliteta i vrednovanja nastave na daljinu propisuje ministar.

Upravo u skladu sa navedenim zakonskim osnovom, ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja doneo je **Pravilnik o bližim uslovima za ostvarivanje i način osiguranja kvaliteta i vrednovanje nastave na daljinu u osnovnoj školi ("Sl. glasnik RS", br. 109/2020 - dalje: Pravilnik)**. Pravilnik stupa na snagu 29. avgusta 2020. godine a **primenjuje se od 1. septembra 2020. godine**.

Predmet uređivanja pravilnika jesu ciljevi, zadaci, uslovi za ostvarivanje, organizacija i način ostvarivanja obrazovno-vaspitnog rada, način osiguranja kvaliteta i vrednovanje postignuća učenika koji stižu osnovno obrazovanje nastavom na daljinu.

Nastava na daljinu, kako je navedeno u članu 3. Pravilnika, jeste poseban oblik obrazovno-vaspitnog rada kojim učenici stižu osnovno obrazovanje i vaspitanje na način koji obezbeđuje ostvarivanje propisanih ciljeva, ishoda i standarda postignuća, tako što **jedan deo propisanog plana i programa nastave i učenja usvajaju putem nastave koju ustanova osnovnog obrazovanja i vaspitanja organizuje koristeći savremene informaciono-komunikacione tehnologije za učenje, i to u situacijama u kojima učenik nije u mogućnosti da pohađa redovnu nastavu, neposredno u prostoru škole.**

Pored redovne nastave, **koncept nastave na daljinu obuhvata i dopunsku, dodatnu i pripremnu nastavu.**

Kao što smo videli, u skladu sa Zakonom, pravo na nastavu na daljinu realizuje se na pismeni zahtev roditelja. Međutim, u skladu sa članom 4. Pravilnika, **u slučaju neposredne ratne opasnosti, ratnog stanja, vanrednog stanja ili drugih vanrednih situacija i okolnosti (kakve bi bile trenutne okolnosti izazvane pandemijom virusa), škola može da organizuje obrazovno-vaspitni rad putem nastave na daljinu i za sve učenike škole** u skladu sa posebnim programom i resursima škole.

Pravilnikom su dalje, u članu 5, uređena i pitanja vezana za poseban program. Najpre, ovaj program **priprema Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, na osnovu inicijative ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja i vaspitanja**. Program obavezno sadrži:

- dužinu trajanja časa;
- preporuke za organizaciju nastave;
- neophodne sadržaje u skladu sa planom nastave i učenja, koji obezbeđuju ostvarivanje propisanih ciljeva, ishoda i standarda postignuća;
- didaktičko-metodičko uputstvo za ostvarivanje sadržaja;
- period ostvarivanja propisanih sadržaja.

Konačno, u slučaju neposredne ratne opasnosti, ratnog stanja, vanrednog stanja ili drugih vanrednih situacija i okolnosti odluku o ostvarivanju obrazovno-vaspitnog rada putem nastave na daljinu donosi ministar nadležan za poslove obrazovanja i vaspitanja.

Dalje odredbe Pravilnika uglavnom uređuju **bliže ostvarivanje prava na nastavu na daljinu na zahtev roditelja** (dakle ne u ratnom, vanrednom ili drugom izuzetnom stanju), odnosno u skladu sa pismenim zahtevom čiji osnov jeste član 38a Zakona.

Tako, u skladu sa članom 8. Pravilnika pravo na sticanje obrazovanja nastavom na daljinu ima **učenik osnovne škole, koji iz opravdanih razloga nije u mogućnosti da neposredno stiče obrazovanje prisustvom u školi** u koju je upisan. Odnosno, pravo na sticanje obrazovanja nastavom na daljinu ima učenik koji:

- je **aktivan sportista;**
- je **učenik muzičke i/ili baletske škole;**
- **živi u mestu gde je loša infrastruktura**, što otežava dolazak u školu (naročito u zimskom periodu);
- zbog **poslovnih obaveza roditelja privremeno odlazi u inostranstvo.**

Nastava na daljinu se **po pravilu organizuje za celu školsku godinu**, ali može da se organizuje i u toku školske godine ali **za vremenski period koji nije kraći od tri nedelje**.

Da bi učenik osnovne škole ostvario pravo na nastavu na daljinu, **roditelj mora podneti pismeni zahtev školi najkasnije do kraja tekuće nastavne godine sa sledeću školsku godinu. Pismenim zahtevom roditelj mora precizirati i dužinu trajanja nastave na daljinu koju zahteva.** Kraj tekuće nastavne godine nije kraj školske godine (31. avgust) već datum kada se, u skladu sa školskim kalendarom, završava redovna nastava.

Uz zahtev roditelj **dostavlja dokumentaciju kojom se dokazuje potreba organizovanja nastave na daljinu:**

- 1) kopiju dokumentacije **kojom dokazuje da je dete aktivan sportista;**
- 2) kopiju dokumentacije **kojom dokazuje da je dete učenik muzičke i/ili baletske škole;**
- 3) kopiju dokumentacije **kojom dokazuje da je usled neadekvatne infrastrukture u mestu gde žive ugrožena bezbednost deteta na putu do škole** (naročito u zimskom periodu);
- 4) kopiju dokumentacije **kojom dokazuje da dete zbog poslovnih obaveza roditelja privremeno odlazi u inostranstvo;**

5) **ostalu dokumentaciju kojom se dokazuje opravdanost podnetog zahteva**, kao i dokaze o postojanju uslova za ostvarivanje nastave na daljinu (**raspoloživi resursi - računar, laptop i drugo**).

Direktor škole formira **stručnu komisiju** koju čine odeljenski starešina, stručni saradnik i sekretar i **koja daje mišljenje** o podnetom zahtevu za ostvarivanje nastave na daljinu imajući u vidu najbolji interes učenika.

Rok za davanje mišljenja stručne komisije jeste sedam dana od dana prijema zahteva, nakon čega **direktor donosi odluku** o sticanju osnovnog obrazovanja i vaspitanja nastavom na daljinu kojom utvrđuje koji razred učenik završava, kao i vreme i način polaganja ispita u skladu sa planom i programom nastave i učenja. Po donošenju odluke ista se **u roku od tri dana dostavlja roditelju - podnosiocu zahteva**.

Što se tiče neposrednog **plana aktivnosti za ostvarivanje nastave na daljinu za učenika**, njega donosi odeljenski starešina sa članovima stručnog veća za razrednu nastavu, odnosno sa članovima stručnog veća za oblasti predmeta priprema. Obavezna sadržina plana aktivnosti propisana je članom 11. Pravilnika.

Ali, plan aktivnosti za ostvarivanje učenja na daljinu u slučaju neposredne ratne opasnosti, ratnog stanja, vanrednog stanja ili drugih vanrednih situacija i okolnosti je sastavni deo Godišnjeg plana rada škole.
--

U pogledu izvođenja nastave na daljinu, članom 14. Pravilnika je propisano da nastavu izvodi nastavnik one škole u koju je učenik upisan, a ovaj nastavnik dužan je da vodi i evidenciju, u skladu sa podzakonskim aktom koji uređuje sadržaj i način vođenja evidencije i izdavanje javnih isprava.

Sa aspekta učenika koji obrazovanje stiče nastavom na daljinu, on ima pravo i da se povremeno uključi u neposredni rad odeljenja, za šta je **potrebna posebna odluka direktora škole**.